

ATA BERNARDO JORGE ALMARAZ CALDERÓN. NU NGEJE NU MAJMA PJE RA TSJAJI KJA NU JMURU KJA METS'IB'ONRRO KJA NU CIENCIA ÑE NU TECNOLOGÍA, KO YO JÑAA KO MAJMA KJA YO TS'IJÑA 3 TS'IKORU XI, 5, 6, 10, 11, 12 TS'IKORU II ÑE 17 TS'IKORU IV KJA NU TJURU KO PJOSU YO NE JYOD'U YO NTEE E TS'IB'ONRRO; 6 TS'IKORU XI, 8 TS'IKORU III, 18, 19, 20 ÑE 26 KJA NU XISQUAMA KJA NU TJURU KO PJOSU YO NE JYOD'U YO NTEE E TS'IB'ONRRO; 10 TS'IKORU II KJA NU XISQUAMA KO PESI NU JMURU KJA METS'IB'ONRRO KJA NU CIENCIA ÑE NU TECNOLOGÍA NU JA MAJMA YO SO RA TSJAJI YO NTEE; ÑE

YO RA TSJAPU NDUB'U

K'uru Asamblea General kja nu Organización kja yo Naciones Unidas (ONU), o tsjapu a ngeze nu kje'e 2015 nu Xiskuama nu ja opjuji yo ra tsjaji 2030 pa ra mboru yo ra kjaji, nu ngeje d'a b'epji ko pjosu yo ntee, ne jomu ñe yo ra chjebe ra saja:

K'uru xiskuama nu ja opjuji yo ra tsjaji ko majma 17 Ko Objetivo nu Desarrollo Sostenible (ODS), ko yo 169 ko ne ra sutru'uji ko ra mutru'u ñe ya ra jyambaji ko kjaa ra pesi yo jmuruko nu'u yo merio, yo jñiñi ñe nu ja ga tsjaa nu jomu:

K'uro yo jñaa ko majma pje ra tsjaji nu Desarrollo Social nu ja majma nu pje pjezhi Alfredo Del Mazo Maza, nu Arkate Constitucional a Ts'ib'onrro, ko ja majma kja yo jñaa ko tsjaa ra so ra ngichi, ra jmutu, ra chetrjui, ra pjos'u, ra unu yo ntee ko pje ne jyod'u, ra pepji, ra tsjaa yo majni ra tsjaa, ra jñanrra yo b'ezhi, ko majma yo nre naño ntee ñe ja ra edyiji yo b'epji, pa ra tsjaji yo b'epji ko mazi ne jyod'u pa ra mimi na joo yo mets'ib'onrro.

K'uru Plan ko Desarrollo kja nu Ts'ib'onrro (PDEM) 2017-2023, ko ja majma nu Xiskuama nu ja opjuji yo ra tsjaji 2030 ñe yo ODS, ko majma ko ngeje yo b'epji ko otr'u ra tsjaji, kja in Pilar Social: Ts'ib'onrro ko Tsjaa yo B'epji, ko Pjosu ñe ko tsjaa ra Ngichi, ra nu'u pje ra tsjaji ñe yo jñanrra ne jyod'u ñe ya uñiji yo ko ne jyod'u, a kjanu ra tsjaji ra unuji yo mazi na joo yo ntee, ko mazi ne jyod'u.

K'upa ra tsjaji yo ko majma yo jñaa ko yo ntee a ts'ib'onrro ga kjaji nu Ts'ib'epji yo B'edyi na Zezhi (EFF), komo nu b'epji ko pepji na joo kja kjaa ra b'ub'u na joo k'ura tsjaa ra tr'ee yo ntee, pa ra k'ura ga kjanu yo nre naño b'epji, ra kjaa ra ngichi ñe, ko nujo, ra tsjaa na joo nu zaku yo mets'ib'onrro, ko nziyo yo ko pjosu ra tr'ee: nu merio, nu jñona, nu xoru ñe ngumu.

K'uru EFF ga tsjaa nu ja ga majma yo ODS, kja yo ne ra sutru'uko majma nu Xiskuama nu ja opjuji yo ra tsjaji 2030 ko majma nu Programa ko Naciones Unidas pa ra nu Desarrollo (PNUD) ñe yo ne ra sutru'ukja nu Tjuru kja tsjaa ra tr'ee yo jñiñi kja un ts'ib'onrro, nu k'ura tsjaa ra kjaa yo ja ga majma yo Reglas ko Operación ko yo programa, ko majma ra tsjaji nu Consejo ko Investigación ñe Evaluación ko yo Política Social (CIEPS).

K'uru B'epji ra tsjaa ra Zezhi nu Tecnológico ko yo Ndixu yo Mejñiñi e EDOMÉX ga tsjaa ra chotr'u yo nre naño ODS: 4. Xoru ko me na joo; ko tsjaa ra sutru' 4.3, 4.4, 4.5 ñe 4.7 kja nu Xiskuama nu ja opjuji yo ra tsjaji 2030.

K'ur nu PDEM, kja nu Eje 1: Ko ra tsjaa ra chetrjui yo ndixu ñe yo b'ezo, ko majma yo na joo ko ja majma ra tsjaji pa ra kumpuji yo ga tsjapuji ya ga chetrjui yo ndixu ñe yo b'ezo; ga tsjaa ra b'ub'ur na joo ko ra ngeje d'a b'epji yo otr'ur ra tsjaa nu arkate ko nu ra tsjaji kja nu b'epji ko ma na joo ko ga tsjaa ra nu'u na jo'o texe ko yo ja ga pepji yo ntee.

K'ur nu ra tsjaa ra ngichi nu ja ga nuji yo ra tsjaa yo b'ezo ñe yo ndixu, ko orur ra ngichi nreze ra pjuru ra Chjetrjui ja ga mimiji ñe yo so ra pesi dya pje ra tsjaa ngeje yo ndixu o yo b'ezo, ma ra nuji ja ra pepjiji, yo ra tsjaji ñe ma ra edyiji pje ma b'epji ngeje yo na joo ra kjaji, yo ra tsjaa ra so ra ngichi pa ra unuji yo tr'opjur ñe ga ra tsjapuji ngeje ra chjetrjui yo ra pesiji.

K'ur ra tsjaa ra maa na joo ñe yo ga nuji ngeje yo ne jyod'ur ko tsjaji ra pjuruji ra pjechi ra embiji na joo ko yo nre naño Ngumur ko tsjaa ra pjosur texe yo ntee o yo pjosur yo ntee ko soo ko ba eje e B'onro, e Ts'ib'onro o kja Tr'ajñiñi.

K'ur nu EFF ngeje ko pesiji pa ra ngeje nu ja so ra pjuruji nu Metodología Multidimensional ko Medición kja ne Pobreza establecida kja nu Consejo Nacional nu Evaluación kja nu Política nu Desarrollo Social (CONEVAL) ñe yo nre naño jña pezhe ko kja ra pepjiji kja nu jñiñi pa ra tr'ee, ko tsjaa ñe ra pjotr'uji yo jña nu Instituto Nacional ko Estadística, Geografía e Informática (INEGI), nu Consejo Nacional ko Población (CONAPO) ñe nu Consejo Estatal ko Población (COESPO), ñe ko xe dyaja ja so ra pjonguji ñe yo b'epji ko tsjaji pa ra pjosur in jñiñi ra tr'ee ra ot'ur ra tsjaji yo bepji ko pjosur ra pjongur yo ntee ko dya pje pesiji pa ra mimiji na joo kja nu ts'ib'onro.

K'ur, ko nujiyo pezhe ko pesiji kja nu Sistema Xorur e Meb'onro, ma un kje'e 2021-2022, nu pezhe ko yo xorte ko pesiji kja nu xorur medio superior e ts'ib'onro o tr'ee asta 556 mil 864 yo xorte ko opjur in chjuu kja yo ngunxorur nu ja so ra xorur texe yo xorte, nu ko ne ra majma k'ur yo 52% ngeje ndixu; ngeje ga kjanu. Nu pezhe yo xorte k'ur opjur in chjuu kja nivel superior kja yo ngunxorur ko ja so ra xoruji texe yo neji pa ra nu ngextr'o kje'e o ngeje 270 mil 855 xorte ko ne ra majma nu 51 % ngeje ndixu.

K'ur, yo ko majma ko nu Xiskuama Pezhe ko yo Ntee ko Xorur kja nu Xorur Superior e Ts'ib'onro, ma nu kje'e 2021-2022, o majñi mi b'ub'ur d'a pezhe nu mi d'adyo o ngichi kja nu nivel superior ko 65 mil 521 yo xorte, ñe nujiyo nu 2.4% texe ko yo xorte ko jñaji d'a jña kja mejñiñi.

K'ur ja ga majma ngeje nu Consejo nu Investigación ñe Evaluación kja nu Política Social (CIEPS), kja nu Ts'ib'onro b'ub'ur 20,138 ndixu ko xe jñaji in jña yo mejñiñi ko edyi 15 a 24 kje'e; ko n era majma, ko 38.6% (7,773) pa'a kja ngunxorur.

K'ur majñi yo jña nu CIEPS, kja yo 23 tr'ajñiñi ko ja xe mimi yo mejñiñi, ko ja majma nu Tjurur ko majma yo ja ra mimi yo ntee ñe nu Parats'k'ejí Mejñiñi e Ts'ib'onro, kará 10,971 ndixu ko xe jñaji ko ja ga jñaji yo mejñiñi ko edyi 15 a 24 kje'e; ko ne ra majma, nu 38.6% (4,235) ngeje yo pa'a kja ngunxorur.

K'ur nu Consejo Mexiquense ko nu Ciencia ñe nu Tecnología pesi a mbö'ö kja yo ja so ra pepji, ra tsjaa ra nuji ja ra tsjapuji ñe ja ra kjaji yo B'epji ñe yo ra tsjaji ko ra ñiniji yo ra paraji, ja ra dyatr'aji ñe ja ra tr'ejí yo in merio yo ntee, kja yo nre naño nu ja xoruji, pa ra tsjapuji na joo nu ciencia ñe nu tecnología.

K'urko ja ga majma ra tsjaji, nu Consejo Mexiquense ko Ciencia ñe Tecnología ngeje nu o majma ro pjuruji ro kjaji nu b'epji ko ro ngeje nu ro tsjaa Zezhi nu Tecnológico ko yo Ndixu Mejñiñi EDOMEX, pa ra pjosuro pjechi ja go tsjapurin merio yo ntee, ko ngeje yo neji pa ro tr'ee yo ko me xoruñe ro mimiji na joo.

K'urunge a kjanu ko nu xiskuama ko un pezhe 21100012030000S/RO-006/2023, nu pa'a 09 nu zana d'aja nu kje'e 2023, nu Ndaxoñi ko Texe kjaa ra Mimiji na joo kja nu Jñiñi ñe ga Tsjaa ra Zezhi in B'edyi, o pjonguun skuama un ja majma jaa so ra kjaji yo Jñaa ko xipji kja nu Xiskuama ko opjuyo so ñe yo dya ga so ra kjaa yo ntee.

K'urnu pa'a 26 nu zana d'aja nu kje'e 2023, nu Jmurua Ts'ib'onrro ko kja ra Tsjapuji na joo yo b'epji, ko ja majma nu Tjurupa ra Tsjapuji na joo yo b'epji a Ts'ib'onrro ñe yo Tr'ajñiñi ñe in Xiskuama ko opjuyo so ñe yo dya ga so ra kjaa yo ntee, o pjongunu majma kja nu Xiskuama ko opju'd'adyo jñaa ko majñi otr'upa'a kja yo jñaa ko b'ub'uba kja nu Xiskuama ko opjuyo so ñe yo dya ga so ra kjaa yo ntee.

K'urja majma nu Xiskuama kja nu Dyete Dyote Yencho nu Jmuruko kjaji kja nu H. Jmurua Xoñiji ko nu Consejo Mexiquense nu Ciencia ñe Tecnología, ko o tsjaji kja nu Tr'ajñiñi Zimur, e Ts'ib'onrro nu pa'a 26 nu zana d'aja nu kje'e 2023, yo jñaa ko b'ub'uba kja nu Xiskuama ko opjuyo so ñe yo dya ga so ra kjaa yo ntee.

Ko yo otr'ujñaa ko majma nu xiskuama, ga majñi yo jñaa ko b'ub'uba:

YO JÑAA KO MAJMA NU NDAXOÑIJI KO TEXE KO NU CONSEJO MEXIQUENSE KO NU CIENCIA ÑE NU TECNOLOGÍA, KO NGEJE NU KO PJONGUJI NU XISKUAMA NU JA GA OPJU YO SOO ÑE YO DYA GA SO RA TSJAJI YO NTEE KJA NU B'EPJI KO RA TSJAA RA ZEZHI NU TECNOLÓGICO KO NDIXU MEJÑIÑI EDOMEX, PA RA NGEME KO YO NGEJE RA NRUTR'UXUTR'U:

NU XISKUAMA NU JA GA OPJU YO SOO ÑE YO DYA GA SO RA TSJAJI YO NTEE KJA NU B'EPJI KO RA TSJAA RA ZEZHI NU TECNOLÓGICO KO NDIXU MEJÑIÑI EDOMEX

1. Disposiciones generales

1. Yo k'urso ra tsjaji texe yo ntee

1.1. Definición del Programa

1.1. Ja ra kjaa nu B'epji

Nu B'epji ko ra tsjaa ra Zezhi nu Tecnológico ko Ndixu yo Mejñiñi EDOMEX, pesi ko ja ga tsjaa ra unuroyo b'ezhi pa ra na joo ra tsjaji yo nre naño nu ja so ra xoruji yo ndixu ko mets'ib'onrro ko edyi 18 ñe 24 kje'e ko menzumura mejñiñi ko ngeje d'aja yo 43 tr'ajñiñi ko kara ntee ko xe jñaji in jñaa, ko ne ra majma ko nu Tjuruko yo so o dya so ra tsjaa yo ntee ñe Parats'k'ejji ko Mejñiñi nu Ts'ib'onrro o so ra nuji mejme karaji kja nujnu xi d'aja ñe k'urchostr'uji ko ga xoruji nu medio superior o nu superior kja d'aja ko yo nre naño ngunxoruko nuu yo xorua tr'ajñiñi; ma ra unuji d'a ts'itrijezi ko ne jyod'upa ra pepji.

2. Yo pjosuro nuji

Nu xoruñe ko ra tsjaa ra ngeje na joo ko yo dyaja ntee

3. Xiskuama nu ja ga opju yo jña ñe yo ne ra majma

Pa ra yo jña ko b'ub'ub'ba kja nu Xiskuama ko opju yo so ñe yo dya ga so ra kjaa yo ntee, ne ra majma:

Pjosu: merio ko unuji ko yo ne jyod'u; nu ntee ko ra unu nu pjosu ko nu B'epji ko ra tsjaa ra Zezhi nu Tecnológico ko Ndixu yo Mejñiñi EDOMÉX, pa ra tsjaji ra unuji yo ra kjaa na joo nu ja ga kara yo ko xoru; nu ja majma yo jña ko b'ub'ub'ba kja nu Xiskuama ko opju yo so ñe yo dya ga so ra kjaa yo ntee.

CEDIPIEM: ko nu Munrro na jo ga zopju a Ts'ib'onrro pa ra Joku Integral kja yo Jñiñi Mejñiñi a Ts'ib'onrro.

CIEPS: ko nu Munrro na jo ga zopju ko tsjaa ra Jyod'u nre naño jña ñe ra tsjaa nu ra Edyi kja nu B'epji yo Jñiñi.

COMECYT: ko nu Munrro na jo ga zopju yo Mets'ib'onrro kja nu Ciencia ñe nu Tecnología.

Jmurarkate o nu Ngumu ko majma ra tsjaji na joo: ko nu Jmurarkate ko ra tsjaa ra Ngichi ñe ra tsjaa ra nrutr'in xutr'nu B'epji ko ra tsjaa ra Zezhi nu Tecnológico ko Ndixu yo Mejñiñi EDOMÉX.

Xiskuama ko matr'u yo ntee: kja nu xiskuama ko o pjonguji kja yo nre naño nu so ra nuji yo ntee, nu ja opju yo ne jyod'u; yo pa'a nu ja so'o ra mutuji yo ne jyod'u ñe yo xiskuama k'u ne jyod'u ra jizhi yo ntee ko ra oru nu pjosu.

DAFRH: kja nu Ngumu ko kjaa ra unu nu Pjosu kja nu Jichiji ko yo Ngumu ko nuu yo merio.

DICYFRH: kja nu Ngumu nu ja b'ub'ub'yo ne Jyod'u jña Científica ñe ko tsjaa Jichiji nu Ngumu ko nuu yo merio.

Xoru medio superior: ko yo xoru k'u kjaji ra nrutruji xutr'ko yo xoru Secundaria; ga okuji e nree yo xoru Bachillerato texe yo pa'a (Tecnológico ñe Texeji), Bachillerato ko dya xoruji texe yo pa'a ñe Bachillerato ko xoruji texe yo pa'a ñe yo dya xoruji texe yo pa'a.

Xoru ko majni superior: ko yo xoru k'u xe ra tsjaji ma ra nguaruji nu xoru media superior, ko ngeje yo ts'ib'epji kja nu Técnico Superior Universitario o un majni licenciatura, k'u ga tsjaji kja yo nre naño ngunxoru nu ja xoru un majni superior.

Xiskuama nu ja ga opju yo chju'u: kja nu xiskuama ko majni técnico, nu ra tsjapu nguerra ñe nu na joo, ko unu un ngumu ko tsjaa ra b'ub'ub'na joo, nu ja oruji texe yo jña ko majma ko ngeje un ntee, yo b'ub'ub'b'extr'o kja in nzumu pa ra so ra saja; xiskuama nu ja so ra nuji mejme ne jyod'u yo oru; xe dyaja jña, nu xiskuama nu ja majma mejme yo majma, nu ja xipji so ra usaji in chju'u ñe in dyaxu; ñe yo xe dyaja.

Ngumu ko majma ja ra tsjaji nu b'epji: kja nu Ngumu nu kjaa yo ne Jyod'u Científica ñe yo tsjaa ra Jichi yo Ngumu ko nuu yo merio.

Ngunxoru ko majni xoru media superior: kja nu ngunxoru; ngumu o ja so ra onu yo ntee, d'aja yo 43 tr'ajñiñi ko xe ñaji in jña, ko nu Tjuruko yo so o dya so ra tsjaa yo ntee ñe Parats'k'epji ko Mejñiñi

nu Ts'ib'onrro, k'urpjosu-ra xoruji nu xoru-ko majñi medio superior, nu ja yo ntee ko oruji ra pjosu-yo ntee ko o majñi ko so ra ngichi.

Ngunxoru-ko majñi xoru-superior: kja nu ngunxoru, ngumu-ko pjosu-o munrro nu ja so ra dyonu-yo ntee, ko d'aja yo 43 tr'ajñiñi ko xe ñaji in jña, ko nu Tjuruko yo so o dya so ra tsjaa yo ntee ñe Parats'k'ejji ko Mejñiñi nu Ts'ib'onrro, k'urpjosu-ra tsjaji yo xoru-ko majñi técnico t'angunxoru-o ko xoru d'a licenciatura, nu ja yo ntee ko oruji ra pjosu-yo ntee ko o majñi ko so ra ngichi.

Tjuru: kja nu Tjuruko ra tsjaa ra Tr'ee yo Ntee kja nu Ts'ib'onrro.

JmutuNdanxoñi: kja nu Munrro ko majñi Directiva kja nu COMECYT.

Munrro nu ja opju-in chju'u yo ntee ko ra pjosu: kja nu munrro kja na joo ko yo ntee ko ra pjosu, ko ra nuu nu B'epji ko ra tsjaa ra Zezhi nu Tecnológico ko Ndixu yo Mejñiñi EDOMÉX.

Ntee ko pesi pjosu: ko nu ntee k'ur tsjaa ra ngeje kja yo ntee ko ra tendio nu B'epji ko ra tsjaa ra Zezhi nu Tecnológico ko Ndixu yo Mejñiñi EDOMÉX.

Ntee ko orupjosu: kja nu ntee ko xe jñaji nu jña kja mejñiñi xorte k'ur ga opju-pa ra k'ur, ma ra pedye in chju'u, ra unuji yo nre naño pjosu-ko nu B'epji ko ra tsjaa ra Zezhi nu Tecnológico ko Ndixu yo Mejñiñi EDOMÉX.

B'epji: nu B'epji ko ra tsjaa ra Zezhi nu Tecnológico ko Ndixu yo Mejñiñi EDOMÉX.

Xiskuama ko opju-yo so ñe yo dya ga so ra kjaa yo ntee: nu xiskuama ko opju-yo so ñe yo dya ga so ra kjaa yo ntee ko nu B'epji ko ra tsjaa ra Zezhi nu Tecnológico ko Ndixu yo Mejñiñi EDOMÉX.

4. Yo ne ra su-tr'u

4.1 Yo texe

Ra tsjaa ra unu-yo ra kjaa yo na joo pa ra nu xoru-ko yo ndixu mets'ib'onrro ko edyi 18 ñe 24 kje'e-ko menzum-a mejñiñi ko ngeje d'aja yo 43 tr'ajñiñi ko kara ntee ko xe jñaji in jña, ko ne ra majma ko nu Tjuruko yo so o dya so ra tsjaa yo ntee ñe Parats'k'ejji ko Mejñiñi nu Ts'ib'onrro o so ra nuji mejme karaji kja nujnu xi d'aja ñe k'ur-chotr'uji ko ga xoruji nu medio superior o nu superior kja d'aja ko yo nre naño ngunxoru-ko nuu yo xoru-a tr'ajñiñi; ma ra unuji d'a ts'itrjezi ko ne jyod'urpa ra pepji.

5 Texe ko ja so ra saja-yo ntee

5.1 Texe yo ntee ko b'ub'u-nujnu

Yo ndixu xe jñaji in jña ko jñaji kja in jñiñi ko edyi 18 ñe 24 kje'e, ko menzum-a mejñiñi ko ngeje d'aja yo 43 tr'ajñiñi ko kara ntee ko xe jñaji in jña.

5.2 Texe yo ntee ko satr'a-na jee

Yo ndixu xe jñaji in jña ko jñaji kja in jñiñi ko edyi 18 ñe 24 kje'e, ko menzum-a mejñiñi ko ngeje d'aja yo 43 tr'ajñiñi ko kara ntee ko xe jñaji in jña ñe k'urpa'a kja ngunxoru.

5.3 Teye yo ntee k ora pjosuji

Yo ndixu xe jñaji in jñaa ko jñaji kja in jñiñi ko edyi 18 ñe 24 kje'e; ko menzumura mejñiñi ko ngeje d'aja yo 43 tr'ajñiñi ko karā ntee ko xe jñaji ñe k'uxoruji kja nu xoruko majñi medio superior o superior kja yo nre naño ngunxoru ko b'ub'ukja nu ts'ib'onrro kja ngextr'o kja yo tr'ajñiñi.

6 Ko ja ra tsjaji nu b'ëpji

Yo B'epji ko ra tsjaa ra unuji yo 43 tr'ajñiñi ko xe jñaji, ko ja majma nu Tjuruko yo so o dya so ra tsjaa yo ntee ñe Parats'k'ejji ko Mejñiñi nu Ts'ib'onrro, ko tsjaa ra nuu pje b'ezhi in ntee ko n era pjosu

7 Pjosu

7.1 Pje ma pjosungeje

7.1.1 Pjosuko ngeje nre naño ko ba eje

Ra unuji d'a ts'itrjezi nu ja so ra opju d'aja pa'a, ko ja ga so ra pjonguji yo merio.

Nu ra pjosuji dya pje ra ngotr'uji, ra unuji texe nu merio ko ne jyod'uru nu ra unuji nu Ndaxoñi ko arkate kja nu Ts'ib'onrro, ko ngeje ra unungeje nu COMECYT ñe dya ra oruji merio ko yo ndixu ko ra unuji pjosu.

7.2 Ja ba eje yo merio

Yo ko merio ko ra unuji pa ra nu ts'ib'epji ngeje texe yo ba eje kja nu ts'ib'onrro.

Yo merio ko ra unuji ngeje pa ra trjomoji texe yo ne jyod'urpa ra pjosuji ko yo ndixu ko ra unuji yo nre naño pjosu, yo ko ne jyod'ura majñi kja nu Ngumuko unuyo merio pjeko o trjomoji pa ra majma ja'a.

8 Nu ja so ra nuji yo so ra tsjaji

8.1 Ntee ko ra pjosuji

8.1.1 Yo ne jyod'urpa so ra ngichi ñe yo jñaa ko majma ja so ra ngichi

Yo ntee ko oruji ra pjosu ne jyod'ura mutuji ko yo xiskuama ko orunuba:

- a) Ra ngeje ndixu ko edyi 18 ñe 24 kje'e ko menzumura mejñiñi ko ngeje d'aja yo 43 tr'ajñiñi ko karā ntee ko xe jñaji in jñaa, ko ne ra majma ko nu Tjuruko yo so o dya so ra tsjaa yo ntee ñe Parats'k'ejji ko Mejñiñi nu Ts'ib'onrro.
- b) Ko ne jyod'ura opju in chju'u kja d'aja ko ga majñi medio superior o superior kja d'a ngunxoru ko ja so ra ngichi yo nre naño ntee ko b'ub'ukja d'aja yo nre naño 43 tr'ajñiñi ko ja karā yo xe jñaji ko in jñaa mejñiñi, nu ja majma nu Tjuruko yo so o dya so ra tsjaa yo ntee ñe Parats'k'ejji ko Mejñiñi nu Ts'ib'onrro;
- c) Ra tsjaa yo ko oruji pa so ra ngichi kja nu ts'ib'epji nu ja majma nu xiskuama matr'uro ntee;
- d) Ra jizhi nu xiskuama ko unuko ja majma ngeje d'a ntee ko menzumukja d'a jñiñi nu ja xe jñaji in jñaa nu ununu CEDIPIEM;
- e) Ra ununu xiskuama nu ja so ra nuji ja menzumux(xiskuama sibi, ndeje, jñajee ko in ngumu), ko xe na joo ko dya kjogujñi'i zana ko pjuru nu pa'a nu pjongu nu xiskuama matr'ur ntee;
- f) Ri jizhi d'a jmicha nu in xiskuama ko ununu Instituto Nacional Electoral, k'urga pesi in jmicha, nu in pezhe ko jiatr'o angeze parā (CURP) ñe ko menzumunu d'aja yo nre naño 43 tr'ajñiñi

ko ja kara yo xe jñaji ko in jñaa mejñiñi, nu ja majma nu Tjuruko yo so o dya so ra tsjaa yo ntee ñe Parats'k'ejji ko Mejñiñi nu Ts'ib'onrro

- g) Jmicha nu in pezhe ko jiatr'o angeze para (CURP) un d'adyo;
- h) Xiskuama ngunxoru-nu mazi d'adyo, ko nu pezhe ko o pjongungeje 8.0 ko ya seb'i nu pezhe 10.0;
- i) Xiskuama nu ja majma mejme o ma opju in chju xe ra xoru-nu kje'e-ko ra pa'a kja ja majñi medio superior o superior kja d'aja yo nre naño ngunxoru-ko b'ub'ú kja nu ts'ib'onrro, ja ga oruji; ñe
- j) Yo dyaja ko ra majma nu ngumu-ko majma yo na jotr'o

Yo jñaa ko jiatr'o yo ntee so ra unu-ko o dyonuji yo ko o oru-ra pjosuji o yo pesi nu pjosu-ra usaji na joo nu ja majma nu Tjuruko Pjoru-texe yo Jñaa yo Ntee ko ngeje yo ko ra tsjapu-na kuana kja nu Ts'ib'onrro ñe yo Tr'ajñiñi, ñe yo dyaja ko ja majñi yo na joo ga kjaji.

8.1.2 Yo jñaa ko majma ngeje yo otr'ura Tsjaji

Ra otr'ura unuji nu Ts'ib'epji ko yo ntee ko oruji k'u:

- a) Ra ngeje ndixu ko edyi 18 ñe 24 kje'e-ko menzumu-a mejñiñi ko ngeje d'aja yo 43 tr'ajñiñi ko kara ntee ko xe jñaji in jñaa, ko ne ra majma ko nu Tjuruko yo so o dya so ra tsjaa yo ntee ñe Parats'k'ejji ko Mejñiñi nu Ts'ib'onrro
- b) Ra ngeje d'a ntee ko pesi d'a ngijeme nu ne jyod'ura pjuruji na joo ñe ko oru-yo b'okoto o yo ntee ko para yo ne jyod'uro ntee;
- c) Ngeje ntee ko ngijeme ko dya kja ra nrisi;
- d) Ra ngeje yo ntee ko o sanguji ko o tsjapuji yo dya na joo;
- e) Ko ngeje yo ntee ko o tsjapuji ro nzhogu-kja in b'onrro; ñe
- f) Yo dyaja ko ja majma nu ngumu-nu majma na jotr'o.

8.1.3 Ja so ra opjuji in chju

Nu ja so ra opjuji in chju yo ko ra oruji nu Ts'ib'epji, so ra kjaji nu ja majma yo jñaa ko oru-nu Xiskuama ko matr'ur ntee.

Nu ntee ko oru-nu pjosu; ne jyod'ura tsjaa yo oruji pa ra opju in chju kja nu b'epji ra tsjaa kja nu vía electrónica kja nu página oficial kja nu COMECYT.

Ma nu ngumu-ko ga tsjaa ra opju-yo chju ya o nguaru-o tsjaa in b'epji ñe ya o pjongu-nu xiskuama ja majma pje ma pezhe ngeje, ga kjanu ya ra b'ub'ur in chju nu ntee ko ga oru-nu b'epji.

Nu xiskuama nu ja mbesi texe yo in jñaa nu ntee ra ma jyeziji ma ngeje yo pa'a ko majma nu Xiskuama ko matr'uro ntee. Yo pa'a dya soo pje ra majñi, nanka dya ka pje so ra tsjaji.

Texe yo ntee so ra opju'in chju'u kja nu B'epji, pe ro jiatr'o ma ra jizhi o ra unu'texe yo xiskuama ko oruji kja yo jña'a ko majma nuba kja Xiskuama ko opju'yo so ñe yo dya ga so ra kjaa yo ntee.

Yo ra kjaji pa ra opjuji in chju'u dya pje ra ngotrjoji ñe dya ne ra majma ra pedye in chju'u kja nu B'epji.

8.1.4 Yo xiskuama

a) Xiskuama nu ja ga opju'in chju'u; ñe

b) Yo dyaja ko ra majma nu majma yo na jotr'o.

8.1.5 Ra mutuji texe yo in Jña'a yo Ntee ko pesiji nu Pjos'u

Nu ngumu'ko ga tsjaa ra kjaji ra mutuji yo jña'a ko d'adyo ko yo Ntee ko Pesiji nu Pjosu'nu ja majma yo jña'a ko ga opju'kja nu ts'ijña 92 ts'ixoru XIV, kja nu dyaxu'p) ko nu majma nu Tju'u'ko majma yo na joo ra Tsjaji ñe ko majma so ra Ngichi pa ra nuji Texe yo Jña'a kja e Ts'ib'onrro ñe e Tr'ajñiñi ñe yo jña'a ko majma yo ne jyod'u'ra tsjaji ñe yo ko oruji pa ra mutuji yo jña'a ko d'adyo kja yo xiskuama nu ja opju'in chju'u yo ntee ko pesiji nu ts'ib'epji ñe pa ra pesiji d'a Xiskuama nu ja ra opjuji texe yo ko Pesiji nu Ts'ib'epji ñe/ o ko ra Tsjaa nu Desarrollo Social kja nu Ndaxoñi e Ts'ib'onrro ko d'adyo, a kjanu ko yo majma yo jña'a kja nu xiskuama.

8.1.6 Yo so ra kjaji yo ntee ko pesi nu b'epji

Ngeje yo so ra kjaji yo ntee ko pesi nu b'epji:

a) Ra unuji nu pjosu'ko unu'nu B'epji;

b) Ra mboru'na joo in jña'a ko o unu'yo ntee;

c) Ra jñaji na joo o ra nruruji na joo ma pje o dyonu'ko nu ja majma yo jña'a ko xipji dya pje ra tsjapuji ko ra tsjaa dya ra so'o na joo yo ntee.

d) Yo dyaja k'u'ra majma nu Ngumu'ko majma yo na jotr'o

8.1.7 Yo ne jyod'u'ra kjaji yo ntee ko ga unuji nu pjosu'

a) Ra unu'd'adyi ñe yo jña'a ko na joo ko ja ga kjaa yo in xoru'ko ga oruji;

b) Ra sod'u'un pjosu'pa ra yo ga uñuji;

c) Ra maa ja ra unuji nu pjosu'yo paa ko xipjiji ñe ko ja majma nu DICYFRH ko nu DAFRH;

d) Yo dyaja ko ra oru'nu Ngumu'ko majma yo na jotr'o.

8.1.8 Yo ra kjaji yo dya tsjaji ko oruji

a) Dya ra tsjaa ko majma nu xiskuama ko opju'yo so'o o dya so'o ra tsjaji ko majma kja nu pezhe 8.1.7 kja yo jña'a ko b'ub'u'ba kja nu xiskuama ko opju'yo so ñe yo dya ga so ra kjaa yo ntee;

b) Dya ra ma jyunu'in pjosu'ma ngeje yo pa'a ko ga unuji, nu pa'a o ja majñi nu ja majma nu DICYFRH ko nu DAFRH;

c) Ra tsjaji yo b'epji ko dya oru nu ts'ib'epji ko yo pjosu ko unu nu B'epji ko d'a ntee ko nee pje ra pjezhi kja nu jñiñi, ko d'aja partido político, ko d'aja munrro o ra maa d'atse; ñe

d) Yo dyaja jña ko majma nu Ngumu ko majma yo na jotr'o.

8.1.9 Yo ra kjaji yo ntee ko pesi nu pjosu ko dya tsjaa na joo

8.1.9.1 Ma ra kumpu nu pjosu o ra pjonguji

a) Ra unuji jña ko dya mejme jiatr'o pa ra unuji nu B'epji;

b) Dya ra maa nu ja majma ma ra matr'uji nu ngumu ko majma ra tsjaji d'a b'epji pa ra so ra unuji nu pjosu ko unu nu B'epji; ñe

c) Yo dyaja jña ko majma nu Ngumu ko majma yo na jotr'o.

8.1.10 Yo ne jyod'u ra tsjaa yo ntee ko unuji yo pjosu

a) Ma ra jyod'unre naño xiskuama, ra pepji ja so ra oru pojo yo ntee ko nu COMECYT ko d'aja ko yo oru nuba:

I. Komo yo ntee ko ra pesi nu b'epji kja yo munrro ko ra tsjaji ko majni científicos o yo tecnológico; ñe

II. Ra moji kja yo munrro jña ko ra tsjaji, yo munrro ko yo científico ñe/o yo tecnológico ko tsjaji ra pjot'uji yo jña ko nu ciencia ñe yo nre naño b'epji ko ra tsjaa nu COMECYT.

b) Ra unuji d'a xiskuama ko yo o xoru.

8.2 Ma ra nguaru ra xoru yo ntee ko o unuji nu pjosu

Nu ma ra nguaru ra xoru yo ntee ko o unuji un pjosu ra unuji ma ra pesi nu pjosu; ko ja ra so ra pjongu o ra unuji nu merio.

9. Ngunxoru ko ra pjosu

9.1 Ngumu ko majma yo na jotr'o

Nu jmuru arkate ngeje un ra majma ja ga ngeje nu B'epji ñe pje ne ra xits'i nu xiskuama ko opju yo so'o o dya so'o ra tsjaji yo ntee.

9.2 Ngumu nu ra majma pje ra tsjaji

Nu DICYFRH ko nu DAFRH, ngeje nu ra majma ja ra tsjaji nu B'epji.

9.3 Jmuru arkate ko nuu yo ko ra ngichi ñe yo ra tsjaji

9.3.1 Mutu yo ne jyod'u

Nu jmuru arkate ga b'ub'u naño ntee ko ngeje:

a) Arkate, ko ngeje nu ntee ko ngeje nu majma pje ra tsjaji kja nu COMECYT;

b) Ntee ko pjosu nu arkate, ko ngeje nu majma pje ra tsjaji yo ntee kja nu Ndaxoñi ko kja ra Jyod'u yo nre naño Jña ko majni Científica ñe ra tsjaa ra Jichiji kja nu Ngumu nu ja nuji yo Merio nu ngeje nu majma pje ra tsjaji kja nu B'epji;

c) Jñii ntee k ora pjosu yo yeje arkate, ko ra ngeje:

1. Nu ra ngeje nu ne ra majma pje ra tsjaji kja nu b'epji kja nu Ngumu ko nuu yo ko xoru; ñe

2. Nu ntee ko ngeje nu majma pje ra tsjaji kja nu CEDIPIEM;
- d) Nu ntee ko ngeje nu majma pje ra tsjaji kja nu Ngumu nu ja ga nuji yo jña ko nu Jurídico Administrativa ñe ko ra majma yo jña ko ra tsjaa yo ndixu ñe yo b'ezo kja nu COMECYT;
- e) Nu ngeje nu arkate kja nu Ngumu nu ja ga nuji ra tsjaji na joo yo b'epji, ko ra ngeje nu ntee ko ra majma pje ra tsjaji kja nu Munro a Mboo kja nu B'epji kja nu COMECYT; ñe
- f) Nu majma pje ra tsjaji yo ntee kja d'a Ngumu ko jña ko xoru.

Yo ntee ko ra ngeje d'a ntee ko ra pjosu kja nu Jmuru arkate so ra jyod'u d'a ntee ko ra pjosu kja in b'epji, nu ko ra ngeje arkate ngeje d'a Jmuru ko ra oru pojo yo ntee kja yo jñi.

Yo ntee ko ra ngeje arkate kja nu Jmuru so ra jñaji ñe ra majñi ko neji ra ngejme arkate, ko dya so'o ngeje un ngeje nu Arkate kja nu Munro a Mboo kja nu B'epji kja nu COMECYT, ko jiatr'o so ra jña.

Yo ko ne ra tsjaa nu Jmuru arkate ra tsjaji ko yo ntee ko o uasu in dyeji, ma ixi ngeje yo mazi neji yo ntee, ma majñi yo ixi ngeje yo majma texe, nu ngeje nu arkate ngeje nu ra majma pje ra tsjaji. Nu Jmuru arkate ra tsjaa ra jmuruj ma ra satr'a jñi zana ko ra tsjaji texe yo pa'a ma ra sutru nu zana ñe ra tsjaa ko yo xe dyaja pa'a ma ra nuji b'ezhi d'a jña.

Nu Ngumu ko pjosu kja nu Jmuru arkate ra pjongu nu xiskuama ko matr'u yo ntee ko ja o majñi ro tsjaji, ko yo jñi pa'a ko xe pepjiji otr'u ra jmuruj ñe pa ra tsjaji yo xe dyaja jmuruj, ko 24 edyi pa'a otr'u ra tsjaji yo jmuruj.

Otru ra majñi ja'a nu Jmuru arkate ra kijñi pa ra b'ubuji ma ra tsjaji yo jmuruj yo b'epji ko pepjiji kja yo nre naño ngumu pjosu, ngunxoru ko xe dyaja nu ja ga pepjiji, nu kja ja ga jña ra tsjapu nguenra pa ra so ra pesiji xe dyaja jña ko ne jyod'u ra paraji ko so ra majñi na jotr'o o iyo.

Pa ra k'u yo jmuruj ko ra tsjaji ma ra sutru yo zana ko majñi o yo dyaja ko ra tsaji ma ne jyod'u yo jmuruj arkate ra ngeje yo na jo'o, ne jyod'u ra b'ubu ko mazi nu nree yo ntee ñe xe d'aja ntee, pe ro ra tsjaji nu jmuruj ma ra b'ubu nu arkate nu jmuruj, nu pjosu nu arkate, nu ngeje nu arkate kja nu Munro a Mboo kja nu B'epji kja nu COMECYT o yo ntee ko ngeje yo pjosu yo arkate ma dya b'ubu.

Nu Ngumu ko pjosu nu in b'epji yo arkate ra opju d'a xiskuama ma ra jmuruj, nu ja ra opju ko yo jña ko o xipjiji ra tsjaji ñe, otr'u ra majñi ja'a, ra dyaxuji texe yo ko ngeje nu Jmuru arkate.

9.3.2 Yo ra tsjaji

Yo ra tsjaji yo Jmuru arkate:

- a) Ra nuji nu Xiskuama nu ja opjuji texe yo ndixu ko pesiji nu B'epji, a kjanu komo ra majñi yo ko ne jyod'u pa so ra ngichi yo ntee ko dya so ra ngichi dadyi ñe, ma ra majñi ja'a so ra ngichi, ra majñi ra ngichi kja nu B'epji. Ra mbeñeji ngeje d'a ntee ko ya o so ra ngichi dadyi, ma yo ntee ko oruji nu pjosu ra jizhi yo xiskuama ko jo oru nu B'epji, pe ro ne jyod'u pa so ra kjaji yo oruji ma ra chot'u d'a ntee ko dya pje pesi o pje ne jyod'u, yo ne ra tsjaa ra ngeje jiatr'o nu Jmuru arkate nu ra majma so ra ngichi.
- b) Ra tsjaji yo ko ra oruji pa ra so ra nuji pje ko ga tsjaa ma ra dyatr'áji nu B'epji, a kjanu komo pa ra tsjaji yo ko ne ra sutruji;
- c) Ra majñi ko ra ngeje nu ra ngeje nu arkate kja un ts'imunro civil o kja nu ngunxoru k'u ra ngeje d'a ntee ko pje pjezhi kja nu Jmuru arkate;

- d) Ra pjonguñe ra porpuyo jñaa ko pesiji a mbo'o;
- e) Ra majñi ma so ra porpuyo jñaa ko ne jyod'ukja nu xiskuama ko opjuyo so'o o dya so'o ra tsjaji yo ntee nu B'epji ko yo ra tsjaa na joo yo ntee ko pesiji nu pjosu; ñe
- f) Yo dyaja ko jñaa ko b'ub'ukja nuba kja nu xiskuama ko opjuyo so'o o dya so'o ra tsjaji yo ntee.

10. Nu ja so ra pepjiji na joo

10.1 Ja ra tsjaji nu B'epji

- a) Nu COMECYT ra pjongu'kja nu página ko ja so ra nuji kja internet nu Xiskuama ko matr'uko ja majma nu DICYFRH, pa ra tsjaji nu ts'ib'epji ko majñi ko ne jyod'u;
- g) Nu ntee ko oru'nu pjosu'ne jyod'ura opju in chju'u kja nu xiskuama ko oru'ko yo jñaa ko majma nu Xiskuama matr'untee, ko ra mutu'yo xiskuama ko ne jyod'uko oru'nuba kja xiskuama ko opju yo so'o o dya so'o ra tsjaji yo ntee.
- b) Nu ntee ko oru'nu pjosu'ne jyodura unuji yo in xiskuama kja nu ja ra majma nu ngumu'nu majma pje ra tsjaji ko yo pa'a ko majma nu Xiskuama ko matr'uyo ntee. Yo pa'a ya ra so ra porpu;
- h) Nu DAFRH ra oru'nu ja so ra nujiyo xiskuama ko oru'ma xe ngeje yo dyech'a pa'a ma xe pepjiji, ra pezhe yo pa'a xe ra pepjiji asta ma ra ts'otr'o nu Matr'untee; nge ga kjanu so ra nuji k'un ntee ko oru'nu pjosu'ra mutu' ñe ra jizhi texe yo ko ne jyod'u ñe yo xiskuama ko opju nuba kja nu xiskuama ko ne jyod'uko oru'nuba kja xiskuama ko opjuyo so'o o dya so'o ra tsjaji yo ntee.
- c) Yo xiskuama oru'pjosu'ko ra mutu'texe yo otr'uruji ra ts'ogu'ko xe d'aja nu ja ra juanu'nu Jmuru Arkate ko tsjaa ra Ngichi ñe ra nuu texe yo ra kjaa nu ts'ib'epji;
- d) Jmuru Arkate ko tsjaa ra Ngichi ñe ra nuu texe yo ra kjaa nu ts'ib'epji ra edyiji yo xiskuama oru' pjosu'ne ra opju'd'a xiskuama nu ja ra opjuyo ko o cho't'uma o tsjaji b'epji;
- e) Ma ra tsjaa ra nuji yo jñaa ko o cho't'nu Jmuru Arkate ko tsjaa ra Ngichi ñe ra nuu texe yo ra kjaa nu ts'ib'epji ñe ga opjuji nu xiskuama ko ngeje ra tsjaji, nu ngumu'ko ra majma ja ra tsjaji nu b'epji ra mbesi 1 pa'a ko xe pepjiji ma ra ts'ogu'd'a pa'a o dyaxuji nu xiskuama ko opjuyo jñaa ko o majñi, pa so ra pjot'uji yo xiskuama nu ja opju'texe yo in chju'u yo ntee ko pesiji nu pjosu; kja yo ja so ra pjot'uji ko ja majma nu Xiskuama matr'untee;
- f) Nu ja so ra pepji ñe nu xiskuama ko opjuyo zana ñe yo pa'a nu ja ra unuji yo pjosu'ra pempeji kja d'a correo electrónico, ko xe d'aja pa'a ra ts'ogu'o pjot'uji yo xiskuama nu ja opju'texe yo in chju'u yo ntee ko pesiji nu pjosu;
- g) Nu ngumu'ko majma ja ra tsjaji nu b'epji ra pjotr'uru xiskuama nu ja opju'texe yo in chju'u yo ntee ko pesiji nu pjosu;
- h) Yo ko o cho'tuji ko o pjonguji nu Jmuru ntee kja ko tsjaa ra Ngichi ñe ra nuu texe yo ra kjaa nu ts'ib'epji dya pje so ra majñi ñe dya ra so ra kumpuji; ñe
- i) Yo jñaa ko dya o nuji kja nuba kja nu xiskuama ko opjuyo so'o o dya so'o ra tsjaji yo ntee, a kjanu ko nre naño ko dya ga joo, ko ra nuji, so ra dyonuji kja nu Jmuru arkate ko tsjaa ra Ngichi ñe ra nuu texe yo ra kjaa nu ts'ib'epji, ko ra tsjaji ra opju'kja nu xiskuama ko ja ra opjuji.

11. Ko tsjaa ra so ra pomb'u'yo jñaa

Nu COMECYT so ra tsjaa yo xiskuama ko ra tsjapu'yo ja so ra pepjiji ñe yo jñaa ko ne jyod'u; ko ra tsjaa na zezhi nu b'epji ñe nu ra tsjaa ra tsjaji yo ko neji ra sutr'u'ne ja ne ra satr'a'nu B'epji.

Yo ngumu'ko ra pjosu'kja nu b'epji ngeje yo ra unuji nu ja so ra pepjiji ñe yo ne jyod'upa ra kjaa ra tsjaji yo in b'epji ya pje ra tsjaji, pje ra tsjaji o xe ra tsjaji ko yo B'epji ko ra tsjaa ra Tr'ee yo b'ub'ukja yo Jñiñi, B'epji ko pjosu'ko merio o ga tsjaa b'epji nu Ndanxoñi.

12. Yo ra tsjaji pa ra pjosu'kja yo b'epji yo ntee

Kja nu b'epji ñe ja ga nuji nu B'epji, ga tsjaa ra pjosu-kja yo b'epji kja yo munrro civil kja nu Jmuru arkate.

13. Pjotr'ujña

13.1 Ja so ra pjotr'ujña

Nu pjotr'ujña ko nu B'epji ra tsjaji ja ga majma yo ko xipji nu Tjuru, a kjanu komo yo ja so ra pjotr'ujña ko ra majma nu Ngumu ko majma yo na jotr'o.

Nu xiskuama ko opju yo so'o o dya so'o ra tsjaji yo ntee ko b'ub'uba ra pjotr'uji kja nu Xiskuama Oficial "Gaceta del Gobierno", ñe kja nu página web kja nu COMECYT.

Ko ja majma yo jña ko opju kja nu ts'ijña 18 kja nu Tjuru, texe yo xiskuama k'ur'ne jyod'upa ra ma jñaji ñe pa ra pjotruji yo ko n era majma nu B'epji ne jyod'ura pesi nu xe d'aja jña:

"NU TS'IB'EPJI NGEJE PA RA TEXE YO NTEE, DYA NGEJE D'A B'EPJI D'AJA MUNRRO KO PJE PJEZHI. DYA SO RA KJAJI O RA USAJI PA RA TSJAJI YO NRE NAÑO B'EPJI KO DYA NA JO'O PA RA TR'EE YO NTEE. KO RA TSJAA YO DYA NA JOO KO NU MERIO KO UNUJI KJA NU B'EPJI KO PJOSU'RA MA KJOSU'E PJORU'ÑE RA TSJAJI RA SANGU'KO YO ARKATE JA MAJMA NU TJURU'KJA NU MATERIA".

Nu xiskuama ko opju yo so'o o dya so'o ra tsjaji yo ntee ko b'ub'uba ra opjuji ko yo in jña ypo mejñiñi ko mazi jñaji kja nu ts'ib'onrro ñe ra pjotr'uji kja nu página oficial kja nu Consejo Mexiquense ko nu Ciencia ñe nu Tecnología

13.2 Xiskuama matr'untee

Nu Xiskuama matr'untee ko nu B'epji ra pjonguji ko nu Ndanxoñi kja nu Ts'ib'onrro kja nu COMECYT, kja yo nre naño nu ja ra majma nu Ngumu ko ra majma yo na jotr'o.

14. Tsjapura nuji na joo yo jña

Nu COMECYT, ra pesi ja ga oruji nu jña ko nu B'epji ko ra tsjaa ra b'ub'uba na joo ko ja majma nu Tjuru ko Tsjapura nuji na joo yo jña ñe ko so ra Ngichi kja nu Jña ko ngeje ko texe yo ntee kja nu Ts'ib'onrro ñe kja yo Tr'ajñiñi, ko ja so ra nuji yo in jña yo ntee ko ra pjuji.

15. Ja ra nuji ja ga kjaji nu b'epji

Nu ngumu ko majma yo na jotr'o ra nu ja ga kjaji nu B'epji ñe ra opjuji d'a xiskuama ko ra unuji nu ra Tsjaa yo na joo kja jmuruji.

16. Ra edyiji ja o tsjaji nu b'epji

16.1 Ra edyiji ko o tsjaji a tr'ii nu b'epji

So ra tsjaji d'a edyi a tr'ii nu b'epji (nu na joo, ko ja tsjaji, ko yo ja kjaji, ko texe yo b'epji o tsjaji ñe yo ra chotr'uro ko ne ra majma), ko ra majma pje ra kjaa nu CIEPS, k'ura tsjaa pa ra mimi na joo nu B'epji.

16.2 Xiskuama nu ja ga opju yo ko chotr'uji

Nu COMECYT ra jizhi d'a xiskuama nu ja ga opju yo ko chotr'ur'texe yo kje'e CIEPS, ma ra nguaru un b'epji fiscal, ko ja majma yo jña ko opju kja nu xiskuama.

17. Nu ja so ra nuji, ra tsjaji yo ne jyod'ur'ne ra pju'nu jña

Ra nuji, ra tsjaji yo ne jyod'urñe ra pjurunu jña'a ko nu B'epji ko nu ngeje nu pjurunu Munrro na Ndaa kja nu Fiscalización e Ts'ib'onrro, kja nu Ngumurko pjosurra Nuji ja ga pepjiji kja nu Ndanxoñi kja nu Ts'ib'onrro ñe ko nu Munrro a Mboo ko Nu ko COMECYT, ko ne ra tsjaji yo ko jña'a ko ne jyod'urpa ra nuji ja ga unuji yo pjosur yo ntee ko pesi yo pjosur.

18. Nu ra koxtr'e o ra majñi yo dya ga tsjaa na joo

Yo ko dya o ga nuji, koxtr'eo ra majñaji yo dya ga tsjaji na joo ko ne ra majma ra kjaji ñe ra unuji yo ko pjosurunu B'epji so ra jizhiji yo ntee ko ra unuji yo pjosuro ko yo texe yo ntee, ko yo dyaja ja ra so'o:

- a) **Ga opju:** Kja yo ngumuru COMECYT ko b'ub'ure Paseo Colón No. 112-A, Colonia Ciprés, C.P. 50120, Zimur, Ts'ib'onrro.
- b) **Ko nu jñajee:** kja nu COMECYT nu 72 23 19 00 11 ñe kja nu Centro ko Atención Telefónica kja nu Gobierno kja nu Estado de México (CATGEM) al 800 6 96 96 96 pa ra e mboo kja texe nu B'onrro ñe 070 pa ra Zimur ñe kja nu jñiñi, yo 24 edyi pa'a, yo 365 pa'a nu kje'e.
- c) **Kja Internet:** Kja nu correo electrónico: becas.comecyt@edomex.gob.mx ñe kja nu página: www.secogem.gob.mx/SAM.
- d) **Dats'e:** Kja nu Munrro a Mboo kja ra Tsjaji un b'epji kja COMECYT, e Paseo Colón nu pezhe 112-A, Colonia Ciprés, C.P. 50120, Zimur, Ts'ib'onrro, kja yo nre naño Delegacione Regionales ko nu Contraloría Social ñe Atención Ciudadana ñe kja nu Secretaría ko Contraloría kja nu Gobierno e Ts'ib'onrro, ko ra ngeje yo ra nuji k'ur ra unuji nu Munrro a Mboo kja ra Tsjaji nu b'epji kja COMECYT
- e) **Ko d'a aplicación ko na jñajee pa ra yo jñajee me na joo:** Ko nu aplicación "Koxtr'e EDOMÉX", ko ra pjurunu Secretaría ko nu Contraloría kja nu Ndanxoñi e Ts'ib'onrro.

YO JÑAA KO DYA MEZHE

PRIMERO. Publíquese el presente Acuerdo en el Periódico Oficial "Gaceta del Gobierno".

D'AJA. Ra pjonguru xiskuama ko b'ub'urnuba ko ngeje nu Xiskuama ko majma yo ra tsjaji ko b'ub'ur kja nu Periódico Oficial "Nu Gasete nu Ndanxoñiji"

YEJE. Nu xiskuama ko b'ub'urnuba nu ja opjura ra pepjiji ra ngichi nu pa'a ra jyasuma ra pjotr'uji nu xiskuama kja nu Periódico Oficial "Kja nu Gasete nu Ndanxoñiji" ñe ra nuji asta ma ra pjonguji yo jo porpurnujyo o ma nguarunu B'epji ko pjosur.

JÑI'I. Ma ra unuji yo pjosurunu B'epji ra tsjaji ko ja majma ra tsjaji ko nu merio ko ra unuji.

NZIYO. Nu xiskuama ko opjuro so'o o dya so'o ra tsjaji yo ntee ko ra pjongur-texe pa ra na joo ra mbaraji.

TS'ICHA. Nu Jmururko ra nuu yo ra ngichi ñe ja ga pjeppiji, ra dyatr'a kja yo pa'a 15 ko ja xe pepjiji ga ts'oguru nu ra pjonguru nu ja majma nu xiskuama ko opjuro so'o o dya so'o ra tsjaji yo ntee, kja nu Periódico Oficial "Kja nu Gasete nu Ndanxoñiji"

ÑANTR'O. Nu Jmuruko ra nuu yo ra ngichi ñe ja ga pjepjiji, ne jyod'u ra pjongu yo jña ko pesiji a mboo ko majma pje ra tsjaji, ma xe ra ngeje yo 15 pa'a ma ga ts'oguro dyatr'aji.

YENCHO. Yo dya ga nuji kja nu xiskuama ko opju yo so'o o dya so'o ra tsjaji yo ntee ko so ra nruruji nu Ngumuko majma yo na jotr'ö.

Go nuji kja nu B'onrro Zimu, Ts'ib'onrro, yo pa'a 26 nu zana d'aja, nu kje'e 2023.

**ATA BERNARDO JORGE ALMARAZ CALDERÓN
NU NGEJE NU MAJMA PJE RA TSJAJI KJA NU JMURUKJA COMECYT
DIRECTOR GENERAL DEL COMECYT
(RÚBRICA)**

“Nu ts'ib'epji ngeje pa ra texe yo ntee, dya ngeje d'a b'epji d'aja munrro ko pje pjezhi. dya so ra kjaji o ra usaji pa ra tsjaji yo nre naño b'epji ko dya na jo'o pa ra tr'ee yo ntee. ko ra tsjaa yo dya na joo ko nu merio ko unuji kja nu b'epji ko pjosura ma kjosure pjoru ñe ra tsjaji ra sanguro ko yo arkate ja majma nu Tjurukja nu materia”.

Traducción al Mazahua: Universidad Intercultural del Estado de México.